

Nisan 2012, Sayı 15

Kadınlarla mor bülten

KİHEPTEN HABERLER
8 Mart'ta Neler Yaptık?

KADIN HAREKETİNDEN
Yeni Şiddet Yasası Yürürlükte
Van'ı Unutmuyoruz

DÜNYADAN
Dünya Kadınları İstanbul'da Buluşuyor

5. YIL
15. SAYI

Merhaba sevgili Mor Bülten okuyucuları,

Bu sayı bizim için özel. Niye mi? Bu sayı, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) sahadaki 18'inci yılını aramızda bıraktığımız şu günlerde *Mor Bülten*'in 15'inci sayısı. KİHEP eğitimcilerine yazılan mektuplarla başlayan bu serüven boyunca eğitimcilerden, katılımcılardan, yerel, ulusal ve uluslararası kadın hareketinden beslenen ve kadınların mücadelesini elinden geldiğince desteklemeye çalışan bir yayına dönüşme çabalarımız. . .

İşte bu sayıya *Mor Bülten* serüvenimizi anlatarak başlıyoruz. Ardından eğitimcilerimizden ve katılımcılardan gelen KİHEP haberlerini okuyabilirsiniz. 8 Mart sonrasında çıkan bu sayıda elbette 8 Mart haberleri eksik değil. 8 Mart haberlerinin ardından, geçen sayımızdan bu yana kadın hareketinin gündemini en fazla meşgul eden yeni şiddet yasasıyla ilgili bir yazıyı sunuyoruz. *Mor Bülten* yayına hazırlanırken yasayla ilgili tartışmalar devam ettiği için önümüzdeki sayıda daha ayrıntılı bir incelemeye yer vereceğimizi şimdiden duyuralım.

Bu sayıda Van'ı unutmadık, bölgedeki çalışmalarla ilgili Van ve Muş'tan gelen yazıları paylaştık sizlerle. "Kadınlar ve Örgütlenme" bölümümüzde bundan böyle kadın örgütlerini tanıtacağız, ilk sırayı Türkiye'deki kadın hareketinin gözbebeği Mor Çatı'ya verdik. İki yenilik daha var bu sayımızda. İlki, ilk sayılarımızda yer verdiğimiz sevgili Piyale Madra'nın çizimlerine yine gülümseyerek yer veriyoruz sayfalarımızda. İkinci yenilik ise yasal haklarımız bölümüyle ilgili. Artık bu bölümde avukat sevgili Özlem Ayata'nın hazırladığı rehber yazıları takip edebileceksiniz.

15'inci sayısında *Mor Bülten*'i beğenmeniz dileğiyle. . .

Fulya Ayata

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

Kadınlarla Mor Bülten'e katkıda bulunan İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı'na (Swedish International Development Cooperation Agency-SIDA) ve Küresel Kadın Fonu'na (Global Fund for Women) teşekkür ederiz.

Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni Sahibi:

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği

Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü: Zela Bedriye Ayman

Yayına Hazırlayan: Deniz Kaynak, Fulya Ayata

Katkıda Bulunanlar: Ebru Batık, Gülşah Seral Aksakal, Karın Ronge,

Roza Erdem, Sabâ Esin, Zela B. Ayman

Kapak Fotoğrafı: Halil Coşkun

İletişim Adresi: İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu
34437 İstanbul • (212) 2510029 • newways@wwhr.org

Grafik Tasarım: Çağlar Çağ

Baskı: Cenkler Matbaa, İ.Karaoglanoglu Cad. Civan Sok. No:7 K:1
Seyrantepe / 4. Levent - İstanbul

Mor Bülten'e internet sitemizdeki yayınlar bölümünden de

ulaşabilirsiniz: www.kadinininsanhaklari.org Bu bültende

yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.

İçindekiler

Bizden Haberler

- 3 KİHEP 18'ine Basarken 15'inci Mor Bülten
- 4 Mor Bülten'in Tohumları

KİHEP'ten Haberler

- 5 Daha Çok KİHEP İçin Daha Çok Eğitimci!
- 6 KİHEP Bana Bir Hayat Kazandırdı
- 8 Biz Bunu Hak Ediyoruz!
- 8 Umudu Taze Tutmak...
- 9 KİHEP'le Kendinizi Ortaya Çıkarın
- 9 Coşkulu, Heyecanlı ve Mutluyum
- 9 Mor Bülten'i Elime Aldığımda
- 10 8 Mart Haftasında 7'inci KİHEP Grubu
- 10 Demir Çeneli Melekler
- 11 Çanakkale'de 8 Mart Haftası
- 12 Ayvalıklı Kadınlar 8 Mart'ta Yan Yanı
- 12 Bağımsız Kadın Enstitüsü Projesi
- 13 Kadınlık Bizde Kalsın
- 13 Bir El de Sen Ver!

Kadın Hareketinden

- 13 İstanbul'da Feminist Gece Yürüyüşü
- 14 Yeni Şiddet Yasası Yürürlükte
- 15 Van'ı Unutmuyoruz
- 15 Erciş'ten Mektup Var
- 15 MUKADDER Van'ı Anlatıyor
- 17 VAKAD: "Bu yıl 8 Mart'ı çadırda kutluyoruz"
- 17 Yaka-Koop Dayanışmaya Çağırıyor

Kadınlar ve Örgütlenme

- 18 Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı

Dünyadan

- 20 Beauvoir Ödülü Tunuslu Kadınlara
- 20 Dünya Kadınları İstanbul'da Buluşuyor
- 21 2012 Kırsalda Yaşayan Kadınların Yılı

Mor Mizah

- 21 Ademler ve Havvalar

Haklarımız, Yasalar, Yargı Kararları

- 22 Tarihi Soyadı Kararı
- 22 Yeni Akit'ten Kaos GL'ye Tazminat

Hukuk Köşesi

- 23 Evlilik Bir Zorunluluk Değil Tercihtir

Haklarımı Öğrenmek ve Danışmak İçin Nerelere Başvurabilirim?

KİHEP 18'ine Basarken 15'inci Mor Bülten

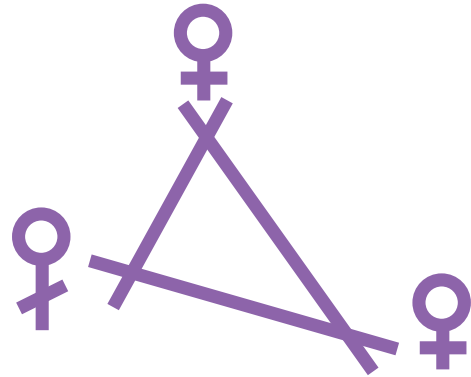
Liz Erçevik Amado
Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği Başkanı
İstanbul

Dile kolay, bundan neredeyse altı yıl önce, 2006 sonlarında, Dernek'te *Mor Bülten*'i hayal etmeye başladığımızda, 2012 yılına gelip *Mor Bülten*'in 15'inci sayısıyla beşinci yılını kutluyor olacağımızı da hayal etmeye sanırım henüz cesaret edemiyorduk. Ancak hepimiz, KİHEP'i daha da yaygınlaştırmamızın, güçlendirmemizin, paylaşmanın yollarını bulmak peşindeydik. Geçtiğimiz 18 yılda Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği ekibinden bu süreçte programa katılan 10 bine yakın kadına, yıllardır kararlılıkla programı sahada uygulayan 166 KİHEP grup yönlendiricisinden 15 ilde KİHEP'li kadınların kurduğu bağımsız kadın örgütlenmelerine, çok insanın yolu geçti KİHEP'ten. Sanırım "biz bu programı ve dayanışmamızı nasıl daha fazla kadınla paylaşabiliriz, kazanımlarımızı görünür kılabiliriz, birbirimizle ve diğer kadınlarla daha çok dayanışabiliriz" sorusu hepimiz için geçerli bir soruydu. İşte *Mor Bülten* de bu sorulara yıllar içerisinde verdiğimiz cevaplardan bir tanesi.

KİHEP'in ilk pilot uygulamalarının yapıldığı 1990'lardan, 50 civarında ile ulaştığı 2010'lu yıllara kadar geçen dönemde program gelişti, güçlendi, dönüştü ve kök saldı. Yaygınlaşıp geliştikçe, yıl be yıl sürekliliğini pekiştirdikçe, aramızdaki bağ da kuvvetlendi. KİHEP herhangi bir eğitim programı, münferit grup uygulamaları olmanın çok ötesinde Türkiye'nin her yerinden binlerce kadının bir araya geldiği, ortak bir dil, ortak bir söz ürettiği bir dayanışma ağı haline geldi; kadının insan hakları, haklarımızın hayata geçmesi, örgütlü mücadelemizin gücü adına bir alan, bir bağ yarattı. Ve 2007'den beri *Mor Bülten* KİHEP'in süreli ve sürekli iletişim aracı olarak hem sözümüzü birbirimizle ve daha geniş kitlelerle paylaşmamıza olanak sağlıyor, hem de KİHEP'in, dünyadaki ve Türkiye'deki kadın hareketinin, kadın örgütlenmelerinin bir nevi izleğini tutuyor.

Geçtiğimiz beş yıl içerisinde yayınlanan *Mor Bülten*'ler bir yandan da yaşadığımız gündemin ve tarihin yansıması, bir kaydı. KİHEP'li katılımcıların kişisel deneyimleri, program faaliyetleri, uluslararası kadın hakları mücadelesi, KİHEP ve Dernek faaliyetleri, grup yönlendiricilerinin sahadaki KİHEP deneyimleri, kadın örgütlerinin şiddetten ekonomik haklara, siyasal haklardan cinsel haklara uzanan çalışmaları, kampanya haberleri, kadın ve cinsiyet eşitliğine dair yargı kararları... Bunları paylaşmak bizleri ve KİHEP'i güçlendirdiği, görünür kıldığı gibi, sözlerimizi uçucu değil, kalıcı kılıyor.

Şimdi beş yıl ve 15 sayı sonra, *Mor Bülten*'in hayallerimizin ötesine geçtiğini, bu süreçte binlerce kişi ve kuruma ulaşarak KİHEP'i güçlendirdiğini, yüzlerce KİHEP'linin sesi ve sözüyle mücadelemizi ve dayanışmamızı görünür kıldığını mutlulukla paylaşıyoruz. Bütün bu süreçte *Mor Bülten*'i okuyup yaygınlaştıran herkese, bülteni her sayısında taze bir heyecan ve değişmeyen bir titizlikle hazırlayan bütün arkadaşlarımıza ve 15 sayıdır katkılarıyla *Mor Bülten*'i var eden bütün KİHEP'lilere sonsuz teşekkürler. Daha fazla kadına ulaşacağımız nice beş yıllara, 15 sayılara...

KADININ İNSAN HAKLARI -
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

Mor Bülten'in Tohumları

Gülşah Seral Aksakal

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

KİHEP Grup Yönlendiricisi – İstanbul

15 Ekim 1998... Herhangi bir gün aslında, herhangi bir sonbahar günü. Ama bu gün, benim için *Mor Bülten*'in ilk tohumunun atıldığı gün, o nedenle de herhangi bir gün değil. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) işbirliğindeki 1998 yılı Eğitici Eğitimi'nden sonra tüm eğiticilerle teker teker görüşmüş, herkesin hangi noktada olduğunu öğrenmiş ve ilk "mektubu" yazmaya koyulmuştum. Kim, kimlerle, nerede, kaç kişiyle, ne zaman grup yapıyor haberlerini paylaşmış, hazırlık sürecinde olan arkadaşlara destek vermeye çalışmışım. Ev sahipliğini yaptığımız ve uluslararası alandan 20 kadar kadın örgütü temsilcisinin katıldığı "Müslüman Toplumlarda Feminizm Enstitüsü" hakkında bilgi vermiştim sizlere. Ayrıca bu mektupla birlikte size *Artık Dur Demenin Zamanı Geldi!* filmini göndermişim, *Haklarımız Var!* kitapçığını da (o zamanlar dört kitaplık bir seri değil, tek bir yayın!) matbaadan beklediğimizi yazmışım.

İlk mektubu yazdığımda aklımda *Mor Bülten* gibi bir yayın vardı desem yalan olur, ama izleyen 1999 ve 2000 yıllarındaki Eğitici Eğitimlerinden sonra, zamanla Kadının İnsan Hakları Yasal Okuryazarlık Programı dediğimiz KİYOP'tan KİHEP'e dönüşme sürecinde, aklıma düşmüştü. Ben KİH-YÇ'den 2001 yılında

ayrılısam da, hem ekibimiz güçlenerek büyüdü, hem de 2002 ve 2005 Eğitici Eğitimleriyle iyice çoğaldık. Kadının insan hakları kavramını sizlerle birlikte, yeryerde olduğu kadar ulusal ve uluslararası alanda da yaygınlaştırma çabalarımız sürdü. Ailemiz iyice büyüdü. Ve *Mor Bülten* artık bir gereklilik haline geldi. O zamanki ekip harika bir çalışmayla ilk sayıyı çıkardı; 2008 ve daha sonra 2010 KİHEP eğiticileri tohum olarak nitelendirdiğim mektuplarla değil, filizlenmiş bir yayına tanıştı. Tüm eğiticilerin ve katılımcıların kendi sözleriyle kendilerini ifade edebildiği, bir yandan da Türkiye'den ve dünyadan kadınlarla ilgili haberlere ulaşabildiği bir yayına... Altı yıl önce filizlenen *Mor Bülten* bugün 15'inci sayısını kutluyor sizlerle birlikte. Kadının insan hakları konusunda her birimizin çabalarıyla geldik bugüne. *Mor Bülten*'in her sayısı bize Türkiye'nin dört bir yanında, KİHEP eğitimi sayesinde benzer deneyimlerden geçmiş, benzer bir bakış açısı kazanmış yüzlerce değil, binlerce kadın olduğunu hatırlatıyor. Ortak yaşantılarımızın can bulmuş bir hali gibi. Ama bir o kadar da ortaklaşarak oluşturduğumuz gücün temsilcisi...

Daha Çok KİHEP İçin Daha Çok Eğitimci!

Nihal Bulmamış

Türk Kadınlar Birliği Bayraklı Şubesi Başkanı

KİHEP Katılımcısı – İzmir

Benim Miladım KİHEP

2008'de Konak Belediyesi ev sahipliğinde, örgütlü kadınlara KİHEP adlı bir eğitim verdiğini anlatan sevgili arkadaşım ve hocam sosyal hizmet uzmanı Türkan Bakır beni de programa katılmaya özendirdi. Aralarında bir tek bendim bireysel çalışmalarını olan örgütsüz katılımcı. Bu eğitimi alıncaya kadar bazı farkındalıklarımızın olmadığını anladım. KİHEP resmen milattı benim için, daha önce birtakım sivil toplum kurumlarında çalışmalarım olmuştu; ne var ki eksik yanlarım varmış.

KİHEP sonrasında yerel yönetimde kadın meclisinde daha etkin görevler aldım. Değişik komisyonlarda daha aktif çalışarak örgütlenmenin gerekliliğini yaşayarak öğrendim. Bir adım daha ilerleyerek yeni ilçe olan Bayraklı'da Türk Kadınlar Birliği'nin şubesini kurduk.

*KİHEP'liler grup çalışması bittikten sonra da görüşmeye devam ediyor, sevinç ve üzüntülerini paylaşıyorlar...
(Fotoğrafı gönderen: Nihal Bulmamış)*

KİHEP Dostlukları Bitmez

Dört yıl sonra yine bir şubat ve yine Konak Belediyesi ev sahipliğinde bir araçla hocamızı yeni görev yeri Asarlık Toplum Merkezi'nde ziyaret etmek için KİHEP'liler olarak toplandık. Türkan hocam her zamanki güleç yüzü ile bizi kapıda karşılarken hepimiz duyguluyduk. Sohbet arasında Türk Kadınlar Birliği Bornova Şubesi Onursal Başkanımız Perihan Yılmaz örgütlenmenin öneminden, Karabağlar Kadın Meclisi'nde çalışmalarını sürdüren arkadaşımız Emine Şadoğlu da KİHEP'in okullarda kabul görmesi gerekliliğinden söz etti.

Bir arada olmaktan o kadar sevinçliydik ki zamanı durdurmak istedik. Keyif dolu dakikalardan sonra bir daha görüşünceye dek vedalaştık hocamızla. Daha sonra yine KİHEP'ten Süheyla Diker arkadaşımıza taziye ziyaretinde bulunmak üzere yola koyulduk. Ne güzel dostluklar edinmiştik KİHEP sayesinde, neşede ve hüzünde paylaşımların önemini bir kez daha yaşadık.

Bayraklı'da ilk KİHEP grubu çalışması, sevgili Sevgül Öncü liderliğinde başladı. (Fotoğraf: Kazete)

Bayraklı'da KİHEP Grubu

KİHEP sertifikamı aldığım törende iki düş kurdum. Mutlaka eğitimci olmaya ve bu eğitimi açmaya kendime söz verdim. Aradan geçen zamanda örgütlenmenin önemini yaşadım. Güzel bir dernekte kadınlarımızı örgütledim. Hem öğreniyor hem eğleniyoruz. Henüz eğitimci olmadım, ama o da olacaktır inaniyorum. Ama en önemlisi bir sivil toplum örgütü, semt merkezi ve belediye olarak bir araya geldik. Bayraklı Belediye Başkanımız Sayın Hasan Karabağ'ın bize tahsis ettiği Mansuroğlu Semt Merkezimizde, sosyal hizmet uzmanı sevgili Sevgül Öncü'nün liderliğinde, 21 Şubat'ta güzel bir tanışma toplantısı ile KİHEP çalışması başlattık.

Bütün çabamız KİHEP'i Bayraklı'da sürekli eğitim olarak hayata geçirmek. Ne var ki eğitimci sıkıntımız baş gösteriyor bu kez. O yüzden, şimdiden 20-25 kişilik Bayraklı KİHEP grubundan çıkacak yeni eğitimci arkadaşlarımızın düşlerini kurmaya başladım bile. Eğitimci eğitimlerinin artarak tekrarlanmasını istiyoruz. Daha çok KİHEP için daha çok eğitimci!

KİHEP Bana Bir Hayat Kazandı

Ayşe Aksoy

KİHEP Katılımcısı – Antalya

KİHEP’le tanışmak beni baştan yarattı. Öyle bir hayata sürüklenmişim ki, kader olduğumu düşünüp sürünüyordum. İstemediğim, benden 39 yaş büyük biriyle mecbur bırakılarak evlendirildim. Töre evliliği değildi, ama töre kuralıydı. 17 yaşındaydım. Tecavüzüne uğradığım kişiyle “namusumu temizlemek” için evlendirilmişim. Ben ne idim? Eşya mı, genç kız mı, zorunlu beraberliğin kurbanı mı? Yaşadığım neydi bilemiyordum... Kader miydi, başkalarının benim üzerimdeki hakları mıydı ya da yetkileri miydi?

KİHEP ile tanışana kadar yaşadıklarının kader olduğunu ve bu yaşantıya devam etmek zorunda olduğunu düşünen iki çocuk annesiydim. Altı yaşındaki oğlumla Zihinsel Eğitim Programı’na katıldığım da ne olduğunu bile bilmiyordum, anladığım kadarıyla çocuk eğitimini anlatan bir programdı. Çocukluğunu yaşayamayan ama çocukları için yaşayan bir anne olarak benim için çok önemliydi. İşte toplum merkezile böyle tanıştım, KİHEP programına da orada katıldım. Bu programda yasalardaki kadın haklarını öğrendim. Yani benim yaşadıklarım kader değildi, yani istemediğim kişiyle aynı evde yaşamak zorunda olmam kader değildi. Bu durumu, o istediği ve ailem izin verdiği için, benimse seçme hakkım olmadığı için yaşıyordum.

İşte KİHEP’le tanışınca hayatım değişti. Kadındım ve benim de haklarım vardı. Benim ailemde kadınlar erkeklerin yönetimdeydi, erkekler ne derse kadınlar yapmak zorundaydı. Yeteri kadar ne sevgi gördüm ne saygı! Her şeyin doğrusunu erkekler bilir, her kararı erkekler verir, erkekler istediği her şeyi konuşabilir, kızlar konuşmaz, sesli gülemez, kızlar evine, erine hizmet etmek için evlendirilir, büyüklerin yanında çocuğunu sevemez ayıptır, kısa kollu ya da pantolon giyemez, kızlar ağabeyleri götürmezse hiçbir

yere yalnız gidemez... Büyüdüğüm ortam böyleydi. Kız çocuğu olmak ya da kadın olmak suç muydu? Tabii ki değildi, bunu yıllar sonra, KİHEP programından sonra anladım.

Eğer ben 17 yaşında bu çirkin olayı yaşadığımda yasal haklarımı bilseydim, yıllarca kaos dolu bu evliliği yaşamak zorunda kalmazdım. Mesela istemediğim kişiyle yaşamak zorunda değildim veya dayak yediğimde çaresizce ağlamak yerine rapor alıp şikâyetle bulunabilirdim, hatta evlilik çatısı adı altında zorlandığım cinsel beraberlikte bulunmak zorunda bile değildim. Haklarımı savunabileceğim merciler olduğunu öğrendim. Şimdiden sonra yapmam gerekenleri yapmalıydım.

Bu durumdan kurtulmak için neler yapabileceğimi düşünmeye başladım. Ne ailemden birileri vardı destek olabilecek, ne de ekonomik özgürlüğüm vardı kendi hayatımı idame ettirebilecek. Tek çarem en uygun şartları bulabilmektir. Çocuklarımın birisi altı yaşındaydı, diğeri ise bebektir. Çocuklarımla birlikte ayrılmak gibi bir şansım yoktu. Bu yüzden, sabırla hayatı öğrettim kendime. Sanki vazoda bir çiçek besler gibi kitap okumaya yoğunlaştım, toplum merkezi aracılığıyla kişisel eğitim programlarına katılmaya başladım, özgüvenimi kazandım ama yine de engelleri kısa sürede aşamadım. KİHEP eğitmenimiz sevgili Nilgün Gürel Honi’ye çok

şey borçluyum. Mahallemiz için çok mücadele etti. Keşke toplum merkezinde kalabilseydi; ben şimdi üniversite mezunuydum. Tıpkı yürümeyi yeni öğrenen çocuk gibiydim, emekliyordum. Yavaş yavaş kendimi savunmaya başlamıştım, artık başkalarını da savunuyordum. İmza topladım, mahalleyi ayağa kaldırdım Nilgün hanım gitmesin diye.

Benim ailemde kadınlar erkeklerin yönetimindeydi, erkekler ne derse kadınlar yapmak zorundaydı. Yeteri kadar ne sevgi gördüm ne saygı! Kız çocuğu olmak ya da kadın olmak suç muydu? Tabii ki değildi, bunu KİHEP'ten sonra anladım.

Sürekli eğitim kitapları okumaya başladım. Oğlumun sınıfında sınıf anneliği yaptım, okulun toplum kalite yönetiminde bulundum. Engelleri yavaş yavaş kırmaya başlamıştım. Okul müdürümüz haksızlık yapılarak müdürlükten alınmış, başka okula öğretmen olarak atanmıştı; hâlbuki okula çok hizmeti vardı. Topladım mahalleliyi Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gittim, bir sonuç çıkmadı. Durur muyum? Muhtarı, Okul Aile Birliği başkanını da alıp beraber gittik, gerekeni izah ettik. Müdürümüz bizim okula dönemedi ama başka okula müdür olarak atandı. Bir zamanlar kendi sorunlarım için ağlamaktan başka bir şey beceremezken şimdi aktıftım artık.

Artık işe girmem gerekiyordu. Düzenli bir işe girmeyi başaramadım. İşe girmek için yasal olarak eş izni gerekmediğini biliyordum ama bunu uygulama şansım yoktu. Ne cesaretim vardı ne de gücüm. Evlere temizliğe gitmeye başladım ve parayı ona vermek zorundaydım, parayı vermezsem çalışmama izin vermezdi. Bu duruma zorunlu katlanırken, dürüstçe mücadelemi devam ettiriyordum. Çocuklarım 17 ve 11 yaşlarına gelmişlerdi, artık neyin doğru neyin yanlış olduğunu da anlayabiliyorlardı. Artık öğrendiğim yasaları ve haklarımı uygulama zamanı gelmişti. Sigortalı işe girdim. İzin istemedim. Bana uyguladığı duygusal şiddet ve tehditlerinden dolayı savcılığa suç duyurusunda bulundum. Beni dövdüğünde rapor aldım, boşanma davasıyla birlikte adliyeye başvurdum. Bu durumu hazmedemediğinden dolayı hayati tehlike yaşıyordum, evden ayrıldım. Davayı takip edecek ne vaktim ne de avukat tutacak param vardı. Barodan avukat istedim. Evden uzaklaştırmak için dava açtım. Artık bana dokunamazdı. Altı ay hapis cezası aldı, 3 bin 500 lira para cezasına çevrildi. Hakareten açtığım davadan üç ay ceza aldı ve hüküm giyecek davası olursa veya bana bir za-

rar verirse hapse girecekti. Boşanma gerçekleşti ve ben tek başıma çocuklarımı mağdur etmeden boşanmayı başardım, 17 yıllık kısırdöngüden başarıyla çıktım.

KİHEP sayesinde şimdi açık öğretimde okuyorum. Çocuklarımla birlikte ders çalışıyorum. İstedikimiz her şeyi alıp giyemesek de, her istediğimizi yiyemesek de mutlu bir şekilde yaşıyoruz. Hayat mücadelemizi veriyoruz. Pozitif düşünüyoruz, konuşmalarımızı, tartışmalarımızı saygı çerçevesinde yapıyoruz. Büyük oğlum üniversite öğrencisi, küçük oğlum yedinci sınıfa gidiyor.

İşte KİHEP beni böyle baştan hayata kazandırdı. Eğer toplum merkeziyle tanışmasaydım yaşadığım olumsuzluklara katlanabilmek için günde beş tane psikiyatri ilacıyla o kısırdöngüde belki yaşıyor, belki de yaşamıyor olacaktım.

KİHEP'le hayatına bambaşka bir yön veren sevgili Ayşe'nin azmi ve iradesi gözlerine yansımış.

Karar vermek başarmanın yarısıdır. Karar verdim, mücadele ettim ve başardım. Benim gibi yüzlerce kadın var, ben tek başıma başardıysam herkes başarabilir. Eğer yasal haklarımızı bilirsek ve en doğru şekilde kullanırsak bu erkek egemen toplumda yaşarken biz de kadınlar olarak bir eşya gibi değil, en doğru şekilde yaşama hakkına sahip olabiliriz. İsteyen herkes başarabilir. Yaşadığımız olumsuzlukları başkalarının çözmesini beklemek o bahane arkasına sığınmaktır, tıpkı yıllarca benim yaptığım gibi. Ailem sahip çıkmıyor, ekonomik özgürlüğüm yok, çocuklarımdan ayrılamam gibi düşünerek, kader deyip katlanmak gibi. Kendim için bir şeyler yapmak yerine ailemin ya da başkalarının beni korumasını ya da kurtarmasını beklemek sadece sorunları çözmekten kaçmaktır diye düşünüyorum. Elimizden gelenin en iyisini yapmak gerektiğini düşünüyorum ve böyle hissediyorum.

Biz Bunu Hak Ediyoruz!

İlknur Kazer
KİHEP Katılımcısı – Ankara

Stajımın en verimli geçen zamanlarındandı KİHEP çalışmaları. Hayatımın her döneminde hissettiğim, gördüğüm, maruz kaldığım ve beni rahatsız eden birçok konuyu en samimi ve en açık şekilde konuşabilmemi sağlayarak bu yaşıma kadar bilinçaltıma attığım ya da toplumsal değerler yüzünden baskı altında tuttuğum birçok şeyi gün yüzüne çıkardı. Öncelikle “kız” değil “kadın” demeyi ve “hakların verilmediğini, kazanıldığını” öğrendim. KİHEP eğitimine başlayalı çok kısa olmasına rağmen öğrendiklerimi diğer kadınlara aktarmaya, küçük bir adım olarak kadınları bilinçlendirmek için çalışmalara başladım. Staj yerimde diğer arkadaşlarımla beraber “Türkiye’de Kadın Olmak” adlı bir etkinlik düzenledik. Aldığımız geribildirimler mükemmeldi. Bizi en çok mutlu eden kadınların bilgilenmeye, katılmaya,

kendilerini geliştirmeye açık olmalarıydı. Bu durum, daha çok şey yapabilirim, ufak da olsa yanlış giden bir şeyleri düzeltebilirim, dememi sağladı. KİHEP benim için bir uyanış, bir anahtar oldu diyebilirim. *Mor Bülten* ve KİHEP ile tanışmam geç oldu ama bundan sonra hem özel hayatımın hem de mesleki yaşantımın her döneminde benim rehberim olacak. Çünkü *Mor Bülten*’de okuduğum her şey hayatın o kadar içinden ki; bunları görmezlikten, duymazlıktan gelmek, yani yok saymak imkânsız olur benim için! Neden mi? Töre yüzünden öldürülmeyen, oyun yaşındaki çocukların gelin yapılmadığı, mal gibi satılmadığı, kadınların tecavüze, tacize uğramadığı, cinsel obje ve köle gibi görülmediği, hiçbir türlü şiddete maruz kalmayan, ezilmeyen kadınlar olmalı artık! Çünkü biz bunu hak ediyoruz!

Umudu Taze Tutmak...

Sultan Çamur
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Ankara

Merhaba sevgili kadınlar,

İkinci KİHEP grubumu Ankara’da, çoğunluğu sosyal hizmet bölümü son sınıf öğrencilerinden oluşan, diğer katılımcıların da sosyal hizmet uzmanı olduğu 23 kadınla yapıyorum. KİHEP Eğitici Eğitimi’ne katıldığımda bu eğitimi sosyal hizmet uzmanlarının almasının ne kadar yararlı olacağını düşünerek uygulamanın hayalini kurmuştum. Sosyal hizmet uzmanları mesleklerini uygularken çalıştıkları her alanda kadın sorunlarıyla karşılaşıyorlar ve sorun çözücü, öğretici ve danışmanlık rollerini yerine getiriyorlar. Henüz beşinci grup çalışmasını yapmışken, katılımcıların staj yerlerinde bu programla edindikleri bilgilerle sorunlara müdahale ettiklerini görmek benim için büyük sevinç kaynağı oluyor. Ben de katılımcılardan çok şey öğreniyorum. Böylece birbirimizi besleyerek geliyoruz. Her birimizin gelişip aydınlanması, karşılaşacağımız sayısız kadının gelişip aydınlanması anlamına geliyor. Her yeni KİHEP grubu, kadınların dünyayı daha iyiye doğru değiştireceğine ilişkin umudumu artırıyor. Bu umudumu taze tuttukları için tüm kadınlara teşekkür ediyorum.

Sevgili Sultan, Ankara’daki 8 Mart yürüyüşünde KİHEP katılımcılarıyla birlikte. (Fotoğrafları gönderen: Sultan Çamur)

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı kapsamında kadınlar “Şiddete Karşı Stratejiler”i tartışıyorlar.

KİHEP’le Kendinizi Ortaya Çıkarın

Yeşim TUNÇER
KİHEP Katılımcısı – İzmir

24 yaşındayım ve dört kişilik bir çekirdek ailede büyüdüm. Evin nüfusu annem, babam, kız kardeşim ve benimle birlikte kadınların çoğunlukta olduğu bir ev. Buna rağmen evde son söz hep babaya ait olmuştur. Bazen çok istesem de yapamadığım onca şeyin olduğunu, KİHEP eğitimine katıldıktan sonra bir kez daha fark ettim. Benim başarılı, ayakları yere basan bir birey olmam için ekonomik özgürlüğünü eline almayı başarmış bir genç olmam ve bunun için kendi kararlarımı verebilmem gerektiğini, yani haklarımı öğrendim kısacası. Bu konuda ailemle uzlaşma yolunu, hem onları anlayabileceğim hem kendi duygularımı kontrol edebileceğim şekilde, iletişim yöntemlerini yerinde kullanarak buluyorum.

Genel anlamda hayatından memnun biri olarak yetişmiş olsam da, insanlar büyüdükçe çevrelerinde olup bitenlerden soyutlanmış bir şekilde yaşama devam edemiyor. İşte ben de bu durumda olan gençlerden biriyim. Yaşanan olumsuzluklar, göz göre göre çığneden yaşamsal haklar, kendini birey kabul etmenin ve ettirmenin zorluğu, toplum içinde kabul görmenin, mutlu olmanın yollarının çetrefilliliği her kadının karşılaştığı durumlardır. Bu duruma nasıl yaklaşmam gerektiğini, haklarının farkında, iletişim gücünü kuvvetlendirmeyi öğrenmiş ve öğrendiğini paylaşmayı seven biri olarak sorunlara çözüm üretebileceğimi KİHEP eğitimi sayesinde öğrendim. Her kadın ileri demokrasinin vazgeçilmezi olan kadın-erkek eşitliğinin olduğu bir toplumda yaşamayı hak ediyor. KİHEP eğitimi hayatın içinde kadının iç dünyasında kendini fark etmesi ve olumlu değişimiyle değer kazanıyor. Bu bağlamda, hangi yaşta olursanız olun iç dünyanıza gezinti yapıp kendinizi, kadın olduğunuzu eğer bir yerlere saklayıp unutmuşsanız bu eğitimde bulacaksınız. Ortaya çıkarmanız gereken sizsiniz ve nasıl çıkarabileceğinizi öğrenmek KİHEP sayesinde çok kolay...

Coşkulu, Heyecanlı ve Mutluyum

Perihan Bozkurt
KİHEP Katılımcısı – Ankara

Öncelikle kadın olduğum için ve hakkımızı savunmak için çabaladığımız için, “ben de varım” demeyi daha sesli, güçlü söylemek için, bir arada olmayı başardığımız için kadınlarımızla ve kadın olmakla gurur duydum. İlk, annem, yaşadığım yer aklıma geldi; küçük bir yerde yaşıyorum toplumsal baskının olduğu, haklar konusunda bilgi sahibi olunmayan bir yerde yaşıyorum. Bu konuda daha çok bilgi edinip annemden başlamak üzere haklar konusunda çok kadına ulaşabileceğimizi bilmenin, çok güzel sağlam adımlar olduğunu düşünüyorum. Sosyal hizmet uzmanı adayı olarak KİHEP grubunda olmak, bu grup dinamiğini paylaşmak, bilgilenmek çok güzel. Diğer arkadaşlarımızla beyin fırtınası yaparak alanda görebileceğimiz, yapabileceklerimiz, yol göstereceklerimiz adına bir basamak daha öteye gitmemizi sağlayacak bilgiler edindiğim için de bir o kadar coşkulu, heyecanlı ve mutluyum.

Mor Bülten’i Elime Aldığımda

Şükran Kara
KİHEP Katılımcısı – Ankara

Kadınlarla Mor Bülten’i elime aldığım zaman kapaktaki kadınların gözlerindeki cesaret, yüzlerindeki gülümseme beni etkiledi. Bu gülümsemenin, KİHEP hayatlarına girdikten sonra kaybettikleri şeylere tekrar kavuşmanın gülümsemesi olduğunu aklımdan geçirdim. Kadınlarımızın gözlerinde sönmüş ışığı tekrar yakmayı amaçlayan KİHEP, bütün kadınlara haklarını öğreterek insan onuruna yakışır bir biçimde yaşama olanağı sunuyor. Bu eğitim programının içinde olmak hayatıma öylesine önemli bir katkı kattı ki... Hem bir kadın hem de bir sosyal hizmet uzmanı olarak farkındalığımı artmasını sağladı.

8 Mart Haftasında 7'inci KİHEP Grubu

Zekiye Şimşek
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Eskişehir

6 Mart'ta yedinci KİHEP grubuma başladım. Dünya Kadınlar Günü haftasında KİHEP grubunu başlatmak beni çok heyecanlandırdı. Yıllardır Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) çalışanlarına KİHEP vermek istemiştım, kısmet bugüneymiş. Müdürümün ve İl Müdür Yardımcımızın da desteğiyle, İl Müdürümüzden kuruluş çalışmalarını aksatmamak koşuluyla çalışanların üç saat izinli sayılmasıyla ilgili oluru aldık. Eskişehir Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne bağlı tüm kuruluşlardaki kadın çalışanlara KİHEP'in tanıtılmasını ve programın duyurulmasını, ardından programa katılmak isteyenlerin isim ve görev listelerini istedik. Toplum Merkezi ile birlikte sekiz kuruluştan listeler geldi, toplam 51 başvuru vardı. Grup listesini değişik görevlerdeki katılımcılardan yapmak zorunda kalmam beni grupta hiyerarşik bir atmosfer olabilir düşüncesiyle kaygılandırırsa da bunu önlemek için elimden geleni ya-

pacağımı bildiğimden, belki de çok güzel bir karışım olabilir diye düşündüm.

İlk gruba, iş akışını da aksatmayacak şekilde kuruluş müdürleriyle işbirliği içinde 23 çalışanı seçtik ve programı başlattık. Yirmi kişilik katılım oldu. İlk gün her yeni grupta olduğu gibi çok heyecanlıydım. Heyecanıma ve tüm yorgunluğa değdi. İlk gün çok güzel geçti. Hiyerarşik bir ortam yaşanmadı. Gruba bu konuyla ilgili kaygımı açıkladım ve rahatladığımı ifade ettim. Umarım böyle devam eder. Katılımcılar programdan mutlu ayrıldılar ve beklediklerinin dışında farklı bir programla karşılaştıklarını, katılmaktan dolayı mutlu olduklarını belirttiler.

Eskişehir Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne bağlı tüm kuruluşlardaki kadın çalışanlarla KİHEP'i gerçekleştirmek benim için gerçekten çok önemli. Programın sürecini ve sonucundaki yansımaları merak ediyorum. Umarım bu programdan sonra katılmayan kadınlar da programa ilgi duyarlar.

Mor Bülten'de kendi yazılarımızı ve katılımcılarımızın yazılarını görmek bizi çok heyecanlandırıyor. Bu durum, yeni gruplarda da düşüncelerini ifade etme hevesi uyandırıyor. Kadınlarla ilgili haberleri *Mor Bülten*'de paylaşmak çok güzel bir duygu. Paylaşımı yeni sayıda yayınlarsanız çok sevinirim.

Bugünlük bu kadar. Hepinizi sevgiyle kucaklıyor, gününüzü kutluyorum. Sevgiler...

Demir Çeneli Melekler

Ayşegül Aksoy
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Denizli

Denizli'de KİHEP'e daha önce katılmış olan kadınlarımızla yeni katılımcı kadınlarımız çeşitli etkinliklerde yer aldılar. ABD'de kadın haklarının doğuşunu anlatan *Demir Çeneli Melekler* film gösterimine katılan kadınlarımızın fotoğraflarını sizlerle de paylaşmak istedim. Fotoğrafta göreceğiniz gibi KİHEP'li gelin ve en büyük destekçisi kayınvalide kol kola film izlemeye gitti.

KİHEP aile içi iletişimi güçlendiriyor... (Fotoğraf: Nilüfer Aydemir)

KİHEP katılımcıları 8 Mart'ta hep birlikte film izlediler. (Fotoğraf: Nilüfer Aydemir)

Çanakkale’de 8 Mart Haftası

Nalan Aküzüm
KİHEP Katılımcısı – Çanakkale

Çanakkale Kadın El Emeğini Değerlendirme Derneği – Kadın Danışma Merkezi (ELDER – KDM) olarak her yıl olduğu gibi bu yıl da 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde Çanakkaleli kadınlarla bir aradaydık. Tüm hafta boyunca “Kadına Yönelik Her Türden İnsan Hakları İhlallerine Karşı Mücadele” teması altında çeşitli etkinlikler gerçekleştirdik.

6 Mart: Çanakkale Belediyesi Tiyatro Topluluğu’nun hazırlayıp, Mehmet Eşli yönetmenliğinde sundukları *Bu Bir Oyun Değil* isimli kadına yönelik her türlü şiddetin anlatıldığı tiyatro oyunuyla kadınlarla bir araya geldik.

7 Mart: Toplumsal cinsiyet ayrımı ve eşitsizlikleri dönüştürmek amacıyla 10 yıldır düzenlenen, artık geleneksel etkinliğimiz olan “Kına Gecesi”ni gerçekleştirdik. Gecede üyelerimiz *Kadının Adı Yok* isimli tiyatro oyununu oynadı, üyelerimizin kızları hazırladıkları müzik dinletisini sundu, 1950’li yıllara ait kıyafetlerle şiiir eşliğinde bir defile yapıldı ve gecenin sonunda gelinimize geleneksel olarak kına yakıldı.

Geleneksel “Kına Gecesi”nde kadınlar tiyatro gösterisi, defile, şiiir ve müzik dinletisi ile kına yakma töreni eşliğinde eğlendi. (Fotoğraf: ELDER – KDM)

8 Mart: Takip ettiğimiz taciz davası için Çanakkale Adliyesi önündeydik. Yaptığımız basın açıklamasıyla kadına yönelik şiddet, ayrımcılık ve tecavüz olaylarının son bulmasını istedik. Ayrıca, akşam da Cumhuriyet Meydanı’nda meşalelerimizle basın açıklamamızı yaptık. Yağmur, soğuk dinlemeden şarkılar eşliğinde halaylar çekerek geceyi bitirdik.

9 Mart: “Kadına Yönelik Her Türden İnsan Hakları İhlallerine Karşı Mücadele” temalı etkinliklerimiz çerçevesinde, moderatörlüğünü Sevgi Uluşal’ın yaptığı bir panel düzenledik. Panelistlerimizden avukat Özlem Ayata, kadına yönelik cinsel şiddet ve cinsel suçlarla ilgili Türk Ceza Kanunu’nun değerlendirilmesi konusunda; avukat Habibe Yılmaz Kayar, aile hukukunda kadının edinilmiş hakları konusunda; psikolog Hilal Eyüpoğlu ve aile terapisti Nigar Etizer Karacık ise kadına yönelik şiddetin travmatik etkileri konusunda bizleri bilgilendirdiler. Aynı günün akşamı, Kız Yetiştirme Yurdu’ndaki kızlar için bir eğlence düzenledik.

Panel katılımcıları şiddetin travmatik etkileri, cinsel şiddete karşı yasal hakları ve aile hukukundaki hakları ile ilgili bilgilendi. (Fotoğraf: ELDER – KDM)

10 Mart: Semra Canbulat’ın hazırladığı tacize karşı farkındalık atölyesini gerçekleştirdik.

Bir 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde sesi bizden olanlarla, yüreği bizden olanlarla bağırдық: 8 Mart’ı kadınların dayanıştığı, isyan ettiği gün olarak selamlıyoruz. Yaşasın kadın dayanışması!

Farkındalık atölyesinin sonunda kadınlar “Tacize Hayır!” pankartı açtı. (Fotoğraf: ELDER – KDM)

Ayvalıklı Kadınlar 8 Mart'ta Yan Yanı

Nebahat Dinler

KİHEP Grup Yönlendiricisi – Ayvalık/Balıkesir

Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi ve ilçedeki diğer sivil toplum kurumu temsilcisi kadınlar bu yıl da bir araya gelerek 8 Mart Dünya Kadınlarının Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü için üç günlük etkinlik programı hazırladık. KİHEP katılımcısı olan arkadaşlarımızın her aşamasında yer aldığı etkinlikler 8 Mart günü Cumhuriyet Alanı'nda yaptığımız basın açıklamasıyla başladı. Gerçek eşitlik için, kadın emeğinin sömürsüne dur demek için, özgürlük için, kadın cinayetlerinin ve tacizin son bulması için alanlarda olduğumuzu söyleyerek, "Sahte şiddet yasasına itiraz ediyoruz", "Namus, aşk bahanesi hepsi kadın cinayeti", "Çocuk gelinlere hayır", "Kadını koruyan yasa istiyoruz", "Aile Değil Kadınıız" yazılı dövizlerimizle şiddet yasasına dikkat çektik.

Ayvalıklı kadınlar 8 Mart'ta alanlardaydı. (Fotoğraf: Halil Coşkun)

Talatpaşa Caddesi'nde bir yanda – belediyenin ve Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin ortak projesi olarak hayata geçen – Ayvalık Kadın El Emekleri Pazaryeri (AYKEP) tezgâhlarında Ayvalık kadınlarının el emekleri satışı, diğer yanda 8 Mart broşürlerinin dağıtımı yapılırken, aile içi şiddet ve görünmeyen emeğimize vurgu yaptığımız sergi dikkat çekti. Sergiyi gezen kadınlar mor kâğıtlara yazdıkları taleplerini "Kadınlar Ne İstiyor?" panosuna asarken, 8 Mart'ın çalışan kadınlara resmi tatil ilan edilmesi için başlattığımız imza kampanyası da büyük ilgi gördü.

Etkinliğin ikinci günü 9 Mart'ta, Ayvalık Sanat Derneği tarafından *Aşk Grevi* adlı oyun kadınlara ücretsiz olarak sergilendi. Aristofanes'in *Lisistrata* adlı eserinden uyarlanan oyunda, savaşa karşı barış için kocalarına kazan kaldıran kadınlar ile savaşmayı oyun sanan ve bundan çıkarı olan erkek düzeninin ironi ve komedi dolu hikâyesini keyifle izledik.

Üçüncü gün ise saat 13.00'te Ayvalık Marina önünde buluşan kadınlar, "Her gün 8 Mart her gün mücadele", "8 Mart resmi tatil olsun", "Ücretsiz kreş istiyoruz", "Yaşasın Dünya Emekçi Kadınlar Günü" pankartları, renkli dövizleri ve sloganlar eşliğinde geleneksel yürüyüşümüzü yaptık. Halaylar çektik, şarkılar, türküler söyledik. Etkinliklerimiz, İsmet İnönü Kültür Merkezi'nde gerçekleşen, Evrensel Kültür Merkezi'nden Nuray Sancar'ın ve Mor Çatı gönüllüsü Ülfet Taylı'nın katıldığı "Türkiye'de Kadın Olmak" başlıklı panellerle son buldu.

Sokak sergisinde kadınlar taleplerini yazıp "Kadınlar Ne İstiyor?" panosuna astı. (Fotoğraf: Halil Coşkun)

Bağımsız Kadın Enstitüsü Projesi

Zozan Özgökçe

Van Kadın Derneği (VAKAD) Başkanı

KİHEP Grup Yönlendiricisi – Van

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği ile ortak olarak hazırladığımız 18 aylık bir proje olan *Bağımsız Kadın Enstitüsü Projesi* kabul edildi. Projede çeşitli konularda seminerler ve KİHEP gerçekleştirilecek. Geniş salonu olan yeni bir yer tuttuk. Bir oda etkinlik odası, bir oda çocuk odası, bir oda toplantı odası, bir oda da görüşme odası olacak. Bu ayın 23'ünde protokol imzalıyoruz.

Ayrıca, şu anda kadın çadırında bir KİHEP grubumuz var, nisan ayında da VAKAD'da yeni bir grup başlatacağız.

Kadınlık Bizde Kalsın

Şükriye Gürsoy
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Marmaris/Muğla

8 Mart Dünya Kadınlar Günü için Marmaris Kent Konseyi Kadın Meclisi ve KİHEP'liler olarak birlikte bir tiyatro çalışması yaptık. Tiyatro hocamız Ayşe Ergül'ün özverili çalışmasıyla Yılmaz Erdoğan'ın *Kadınlık Bizde Kalsın* adlı oyunundan dört skeç oynadık. Kadınlara uygulanan şiddete dikkat çekmek istedik. Çoğunluğu KİHEP'li kadınlardan oluşan amatör oyuncular olarak ilk önce çok mutlu olduk. Son provada oyuncular "Biz bu koltukları nasıl doldururuz?" derken oyunun sonunda gördük ki ayakta izleyenler vardı. Etkinliğimizin haberi yerel televizyonlarda gösterildi. Marmaris'te bir tiyatro salonumuz yok, o yüzden bu etkinlikler sık oluyor.

KİHEP eğiticilerinden sevgili Şükriye, yorucu olduğu kadar eğlenceli geçen provalarda Marmaris Kent Konseyi Kadın Meclisi ve KİHEP üyeleriyle birlikte... (Fotoğrafi gönderen: Şükriye Gürsoy)

Katılanları hem eğlendirdik, hem güldürdük, hem de düşüncelerini sağladık. Başta tiyatro hocamız Ayşe Ergül ve Kadın Meclisi Başkanı Kadriye Madran olmak üzere emeği geçen herkese, KİHEP'li katılımcı arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Bir El de Sen Ver

Ayla Erdoğan
KİHEP Grup Yönlendiricisi – İzmir

8 Mart'ta İzmir'de — elbette KİHEP'lilerin de katılımıyla — gerçekleştirdiğimiz etkinliğin haberini sizlerle paylaşmak istedim.

İzmir, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde önemli etkinliklere ev sahipliği yaptı. İzmirli kadınlar, bu yıl 8 Mart'ı salonların dışına çıkararak sahillere taşıma kararı aldılar. Tüm kadın örgütleri herkesi 8 Mart günü buldukları en yakın sahile çağırarak çalışmalar yaptı. "Bir el de sen ver" sloganıyla gerçekleştirilen etkinlikte, kadınlar Cumhuriyet Meydanı – Kordon, Karşıyaka ve İnciraltı sahillerinde el ele vererek tüm dünyaya "kadın haklarına daha çok saygı" ve "kadına şiddete hayır" mesajı verdi.

Cumhuriyet Meydanı'ndaki etkinliğe Türk Kadınlar Birliği, Tülay Aktaş Gönüllü Kuruluşlar Güçbirliği Derneği ile 40'tan fazla kadın kuruluşu katıldı. Alkışlarla kadın hak ihlalleri protesto edildi. Karşıyaka sahilinde bir araya gelen kadınlar da, el ele vererek oluşturdukları zincirle "kadına şiddete hayır" dedi.

İstanbul'da Feminist Gece Yürüyüşü

8 Mart'ta biz de İstanbul'da gerçekleştirilen, binlerce kadının ve LGBT bireyin katıldığı Feminist Gece Yürüyüşü için Taksim'deydik. "Aile Değil Kadınız, Feminist İsyandayız" pankartı arkasında erkek egemen sisteme, şiddete, sömürüye, heteroseksizme, homofobiye ve transfobiye karşı yürüdük. Kadını erkeğe bağımlı kılmaya çalışan heteroseksist aile biçimi sürdürülen erkek şiddetinin son bulmayacağını bir kez daha dile getirdik.

Eylemde "Söz dinlemiyoruz, hanım kızlar olmayacağız", "Yabancı otlar gibi işgal edeceğiz her yeri", "Her işyerine, her mahalleye kreş", "Katilim yatağımda", "Kadınım, lezbiyenim, transım, ahlaksızım, susmayacağım, direnişteyim", "Ev işini bırak, dünya dursun" gibi dövizler taşındı. "Dünya yerinden oynar, kadınlar özgür olsa", "Geceleri de, sokakları da, meydanları da terk etmiyoruz", "Yaşasın feminist mücadelemiz" gibi pek çok farklı slogan atıldı. Yürüyüşün bitiminde Bandista müzik grubu 8 Mart için yazdığı şarkıları söyledi, ardından bir basın açıklaması gerçekleştirdik.

Yeni Şiddet Yasası Yürürlükte

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Tasarısı, 8 Mart 2012 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda oybirliğiyle kabul edilerek yasalaştı. Yasa Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylanıp 20 Mart'ta Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ise altı ay içerisinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın hazırlayacağı yönetmeliklerle düzenlenecek.

Her gün ortalama beş kadının öldürüldüğü, pek çoğu gizli kalan onlarca taciz ve tecavüz vakasının yaşandığı Türkiye'de, kadına yönelik şiddet, Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin de içinde yer aldığı kadın örgütlerinin öncelikli mücadele alanlarından. Bu amaçla hazırlanan ve 1998 yılından beri yürürlükte olan 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun, kadına yönelik şiddetle yasal zeminde mücadele etmek için pek çok önemli kazanım sağlasa da, yasanın içeriği, temel aldığı değerler ve uygulanmasındaki eksiklikler yasa değişikliği yapılması ihtiyacını doğurdu. 2011 Mart ayından itibaren kadın örgütlerinin ısrarlı talebi sonucu üzerinde çalışılmaya başlanan yeni yasa süreci, Haziran ayında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı olan Fatma Şahin'in göreve gelmesiyle hız kazandı. 19 Eylül 2011 tarihinde Bakanlığın çağırısı ve yaklaşık 50 kadın örgütünün katılımıyla yasayla ilgili görüş alışverişine başlandı ve sürece mümkün olduğunca fazla kadın örgütünün katılımını sağlamak amacıyla kurulan Şiddete Son Platformu zaman içinde 241 üyeye ulaştı.

Altı ay gibi kısa bir süre içerisinde yasalaşan, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Tasarısı sürecinde çeşitli müzakereler gerçekleştirildi. Bu müzakereler, Türkiye'de faaliyet gösteren kadın örgütlerinin ortaklaşa bir çalışma yürütmesi, devlet kurumlarıyla ilişkiler ve sivil toplum örgütlerinin kanun yapma aşamalarına katılımı gibi pek çok kritik konuda daha önce Türk Ceza Kanunu ve Medeni

Kanun'un oluşturulma süreçlerinde edinilen deneyimlerin pekiştirilmesine olanak sağladı. Sürecin sonunda kadın örgütlerinin bazı talepleri yasa da yer bulurken, bir dizi talep de dışarıda bırakıldı. Bu da özellikle yönetmeliklerin hazırlanacağı önümüzdeki altı aylık dönemde mücadeleye devam etmeyi mecbur kılacak.

Şiddete Son Platformu 3 Mart'ta, 14 ilde eşzamanlı düzenlediği basın açıklamasıyla, "Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Tasarısı"na ilişkin tepki ve taleplerini dile getirdi. (Fotoğraf: Bianet)

Mor Bülten'in elinizde tuttuğunuz sayısı yayına hazırlanırken kadın örgütleri arasında ve kamuoyunda yasayla ilgili tartışmalar devam ediyordu. Önümüzdeki sayıya kadar yasayla ilgili daha ayrıntılı bir inceleme yapabilmemiz için gereken bilgi ve görüşlerin, özellikle de Şiddete Son Platformu bileşenlerinin yasayla ve yasa sonrası süreçte nasıl bir yol izleneceğiyle ilgili fikirlerinin netleşeceğini umuyoruz.

Bu süre içerisinde sizlerin de hem yasayla hem de yasanın oluşturulma süreciyle ilgili fikirlerini almak bizim için büyük önem taşıyor. Özellikle yasanın uygulanmasına tanık olan KİHEP bileşenlerinin deneyimlerini

ve tanıklıklarını bizlerle paylaşması, ayrıntılı bir inceleme yapmayı ve yasanın nasıl hayata geçirileceğini takip etmeyi kolaylaştıracak.

Yasanın tam metnini okumak isteyenler <http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6284.html> adresinden faydalanabilir.

Van'ı Unutmuyoruz

Erciş – Van depreminin üzerinden henüz altı ay bile geçmedi, ama şimdiden sanki her şey yolundaymış gibi unutulmaya yüz tuttu yaşanan afet... Türkiye’de gündem her daim hızla değişir, bir hafta önce olan olaylar bir hafta sonra unutulur. Ama ilk günden beri tüm Türkiye’den kadın örgütleri Van’daki kadınlarla dayanışma yürütüyor ve kentte artık kadın çadırları ve konteynırları var. *Mor Bülten* okuyucularının da Van’ın unutulmasına izin vermeyeceğine inanıyoruz ve Van’dan gelen haberleri, dayanışma çağrılarını paylaşıyoruz sizlerle...

Erciş’ten Mektup Var

Asiye Baburhan

Erciş Kadınları Koruma ve Dayanışma Derneği Başkanı

KİHEP Katılımcısı – Van

Ben, Erciş Kadınları Koruma ve Dayanışma Derneği Başkanı Asiye Baburhan. Derneğimiz 23 Ekim Erciş depremi sonrasında, mağdur olan kadın ve genç kızlarımızın ihtiyaçları için çalışıyor. Başta İzmir, Ankara, Hopa ve İstanbul’dakiler olmak üzere tüm Türkiye’den sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerimiz bizimle sürekli irtibat halinde oldu. Kadınlarımız için gönderilen ayakkabı, giyim, gıda ve çocuk oyuncaklarını elimizden geldiğince ulaştırmaya çalıştık. Depremde dernek binamız ve evlerimiz yıkıntı hale geldi. Buna rağmen amacımıza ulaşmaya çalıştık, ama yoğun kış şartları ve barınma yetersizliğinden istediğimiz neticeyi alamadık.

Şimdi artık bir konteynır dernek büromuz var. Şu anda burada temizlik ve hijyen ürünleri, gıda ve giyim malzemeleri ihtiyacı olan çok sayıda kişi var. Ayrıca rahat çalışabilmemiz için bir bilgisayar gerekiyor bize. Gerekli bilgilerimiz aşağıda. Bu konudaki duyarlılığınıza şimdiden teşekkür ediyorum.

Erciş Kadınları Koruma ve Dayanışma Derneği

Ziraat Bankası Erciş Şubesi (şube no. 0293)

Hesap No: 4059 6611 5001

İrtibat telefonu: 0 (543) 736 27 73

Konteynır adresi: Van Yolu Mahallesi Erciş İtimat Apartmanı yanı Erciş/Van

MUKADDER Van'ı Anlatıyor:

Van – Erciş Depremi ve Kadın Odaklı Çalışma

Nurcan Çetinbaş

Muş Kadın Derneği (MUKADDER) Başkanı

KİHEP Katılımcısı – Muş

Geçtiğimiz yıl 23 Ekim ve 9 Kasım tarihlerinde Erciş ve Van’da, bizleri derinden sarsan ve can kayıplarımızın olduğu yıkıcı deprem felaketlerini yaşadık. Kadın örgütlenmesinden gönüllüler olarak deprem bölgesine ulaştık ve yıkımın, can kaybının her halini gözlemledik. Muş’tan beş kadın olarak çıktığımız soğuk yolda karşılaştığımız kayıplarla ve afet çalışmalarının yetersizliğiyle kanımız dondu. Muş Kadın Derneği (MUKADDER) olarak, afette yıkıma uğramış alanda topluma hizmet amacıyla kadın örgütlerini temsilen, ilk anda krize müdahale etmek ve kadınlarla dayanışma içinde elimizin dokunabildiği her alanda faydalı olmak için bölgede çalışmalar yürüttük.

MUKADDER olarak, birincil basamakta afette enkaz kaldırma, çadır kurma ve yardım hizmetlerine katıldık. İkinci basamakta müdahale ettiğimiz gruplara yönelik ihtiyaç tespiti yaptık, bu ihtiyaç listelerini kadın örgütlerine gönderdik, kadın örgütleriyle sürekli bilgi paylaşımında bulunduk. İlk günlerde yardımlar doğrudan Van’a gönderilemiyordu, bundan dolayı MUKADDER’e geliyordu, biz istiflemeleri yapıp Van’a götürüyorduk. İzmir ve İstanbul’daki kadın örgütleri sosyal medyada paylaşım grupları oluşturdu. Başta İstanbul ve İzmir kadın örgütlenmeleri olmak üzere, Türkiye’deki kadın örgütleri ve feminist kadın ağları olarak barınma, gıda, giyim, hijyen malzemesi

yardımlarının organizasyonunu, eğitim ve aynı ya da nakdi sosyal destek hizmetlerinin sunulmasını koordineli bir biçimde, hep birlikte sağladık ve çalışmalarını stratejik gereksinimler bağlamında devam ettirmekteyiz.

Kadın örgütleri olarak kamu kuruluşlarıyla bölgede çalışmalar yaparken, afet bölgelerinde feminist kadın ağlarının sunması gereken ve dayanışması zorunlu olan temaları, yaşam deneyimleri üzerinden yapılandırdık. Çalışmamızın başlangıç ve izleme sürecindeki hedef ve planları aşamalandırarak tanımlayacak olursak;

- Kadın örgütlerinin afet müdahalelerine yönelik ilk yardım eğitimi almaları ve kriz anında sahaya müdahil olmaları,
- Kadın örgütleri arasında, afetlerde müdahaleye yönelik çatı organizasyonun olduğu bir platform oluşturulması ve afet anında en yakın kadın örgütünün afet yerine ulaşmasının sağlanması,

Kadınlar Muş Kadın Derneği, Van Mor Dayanışma ve İstanbul Feminist Kolektif'in ortaklaşa kurduğu kadın çadırında buluşuyor. (Fotoğrafı gönderen: Nurcan Çetinbaş)

- Afetlerde yerel yönetimler ve il özel idareler ile kriz anında işbirliği yapmak güçleştiğinden, kadın sivil toplum kuruluşları ve afet kriz merkezleri arasında ortak çalışmaya yönelik bir protokolün oluşturulması,
- Kadın sivil toplum kuruluşlarında sosyoloji, psikoloji, sosyal hizmet gibi alanlarda çalışanlardan, afetlerde görev alacak gönüllü sosyal çalışma birimlerinin yapılandırılması,

- Travma sonrasında oluşabilecek kadına yönelik şiddet, sosyal problemler, kriz durumuna yönelik eylem planının oluşturulması, kadın danışma/dayanışma merkezlerinin çadır kentler içinde açılması,
- İleriki vadede kadın ve çocuklara yönelik, krizin etkisini azaltmak için meslek edindirecek normal yaşam standartlarına dönülmesini sağlayacak atölyelerin çadır/sahra alanlarında kurulması,
- Kadınlara yönelik hizmetleri sunma ve takip etme, ulaşılabilirliği artırma noktasında; kadın sivil toplum örgütü temsilcilerinden gezici bir ekip oluşturulması ve devamlılığın sağlanması gerektiğini gözlemlemiş ve eylem haline getirmiş bulunmaktayız.

MUKADDER olarak, Van Kadın Derneği (VAKAD) ile beraber fiili olarak çalışmalarımıza devam ediyoruz. Karşıyaka Mahallesi'nde konteynır kentin karşısında iki çadır kurduk, bu çadırlarda kadın ve çocuklara yönelik psiko-sosyal çalışmalar yürütüyoruz. Kadınlarla sağlık, hijyen, üreme sağlığı ve Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) gibi çalışmalar yapıyoruz. Çocuklarla da drama teknikleri, oyunlar, resim çizme, kukla gösterileri gibi hem eğlendiren hem de hayatlarının normalleşmesine katkı sağlayan teknikleri uyguluyoruz. Bu uygulamalarda İstanbul Feminist Kolektif'ten gelen feminist kadınlar bizleri yalnız bırakmıyor, aynı ve nakdi yardımlara da devam ediyoruz.

Deprem sonrası kadına yönelik şiddet ve istismar olayları arttı. Afetlerde kadın dayanışması ve üşümüş yüreklerimizden insanlığa sıcaklık bir dokunuş için, biz kadınlar el ele!

Deprem sonrasında sevgili Nurcan, Muş Kadın Derneği (MUKADDER) Başkanı olarak afet bölgesindeki kadınlara yönelik şiddet ve cinsel istismar olaylarının arttığına ilişkin bilgilerini ve bu konudaki değerlendirmelerini basınla paylaştığı için, hakkında bazı erkek köşe yazarları "Vanlılara hakaret ettiği gerekçesiyle" tehditkâr yazılar yazdı. Nurcan bu nedenle tehdit telefonları almaya devam ediyor. Bu yazılar ve telefonlarla ilgili suç duyurusunda bulunuldu. *Mor Bülten* herkesi, ilk günden beri tüm gücüyle afet bölgesindeki kadınlarla dayanışma gösteren MUKADDER'in sevgili üyelerine ve Nurcan'a gerçekleştirilen bu cinsiyetçi saldırı karşısında MUKADDER'e desteğe çağırıyor. (MUKADDER'in irtibat bilgilerini arka kapakta bulabilirsiniz.)

Van Kadın Derneği: “Bu yıl 8 Mart’ı çadırda kutluyoruz”

Van’da bu yıl 8 Mart, kadın çadırında kutlandı. Van Kadın Derneği’nin (VAKAD) yaptığı basın açıklamasında, kadınların yıllardan beri süren mücadelesinin depreme rağmen aralıksız bir şekilde devam ettiği dile getirildi. Katılımın yoğun olduğu açıklamada şu sözlere yer verildi:

Kadın çadırındaki 8 Mart etkinliğinden. (Fotoğraf: Zozan Özgökçe)

Bu yıl 8 Mart’ı çadırda kutluyoruz. (...) Kadın olmanın zorluklarını sığdırıyoruz yeni evlerimize. Deprem bizi yıllardır mücadele ettiğimiz hiçbir şeyden alıkoyamadı, koyamayacak. Bu yıl daha yüksek sesle “Biz varız, buradayız” diyoruz. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü tam da bizim günümüz. Emeklerimizle bugüne kadar dimdik ayakta durduk. Ne deprem ne depremden sonra yaşananlar umudumuzu kırdı. (...) Kadın olmak dünyanın belki de en güzel ve en özel durumu. Bunun aksini iddia edenlere her gün varlığımızla cevap veriyoruz.

Şu an bu açıklamayı yaptığımız çadırı, kadınlarla el birliğiyle kurduk. “Senin yerin ailenin yanındır” diyenlere “Ben buradayım, burada yaşayacağım” dedik. Birlikte daha çok sesimizi yükselttik.

Feminizmi çirkin ve yalnız kadınlara özgü bir erkek düşmanlığı olarak görmeyenlerin, feminist bir erkek olmanın Fenerbahçeli ya da Beşiktaşlı olmaktan daha övünülecek bir özellik olduğunun farkında olanların, sadece “ben bir fiske bile vurmam” la övünmeyip kendilerine sunulan ataerkil mirastan—talep edilmese dahi—feragat edebilenlerin, “Kadın kadının kurdudur” inancında olmayanların, “O erkekleri yine kadınlar yetiştiriyor” diye suçu kadınlara atmayanların, yıllardır kendilerinin ölçülen ahlakından muzdarip olmalarına rağmen başka bir kadını ahlakıyla yargılamayanların, cinsiyetinin adının “kadın” olmasını “kaba” bulmayanların, kadın dayanışmasına, kadın emeğinin gücüne inananların artması dileğiyle...

Bu yıl Van’da 8 Mart, bağımsız kadın çadırında kutlandı. (Fotoğraf: Zozan Özgökçe)

Yaka-Koop Dayanışmaya Çağırıyor

Depremde dernek binası zarar gören Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (Yaka-Koop) de faaliyetlerini bir konteynırda sürdürmeye çalışıyor. Yaka-Koop ile dayanışma göstermek için aşağıdaki hesap numaralarına bağış yapabilirsiniz.

Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (Yaka-Koop)
Halk Bankası Van Şubesi IBAN: TR 48 0001 2009 3390 0043 0000 73
Euro hesabı TR 54 0001 2009 3390 002p 0000 14

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı

Şiddete Karşı Mücadeleyi Örgütlemek

1980'lere damgasını vuran Dayaña Karşı Kampanya, kadınların hem sokağa çıkmasını hem de hakları ve ihtiyaçları üzerinde kafa yormasını, bu anlamda yeni adımlar atılmasını sağladı. Karşılaştığı şiddet nedeniyle hukuki ve tıbbi destek ile kalacak yer talep eden kadınların varlığı, dayanışma ağlarının oluşturulmasını zorunlu hale getirdi. Bu nedenle Ocak 1989'da şiddete maruz kalan kadınların hukuksal ve pratik destek alabilecekleri bir telefon ağı oluşturuldu. Ancak bir süre sonra dayanışma ağlarının da yetmeyeceği, bir sığınağın gerekli olduğu somut biçimde ortaya çıktı. Şiddetle yüz yüze olan kadınlarla dayanışmayı sürdürmek, aile içindeki şiddete karşı mücadeleyi yaygınlaştırmak amacıyla 1990'da Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı kuruldu.

Mor Çatı'nın şu an bir dayanışma merkezi ve bir sığınağı var. Kadın sığınakları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı veya belediyelerin denetiminde işletiliyor. Mor Çatı ise bağımsız sığınak projesiyle, örnek bir model oluşturmaya çalışıyor. Son üç senede 80 kadın ve 79 çocuk Mor Çatı'nın sığınağında kalmış. Bu kadınların hepsi vakıftan ve birbirlerinden aldıkları destek sayesinde şiddet gördükleri kişiden uzaklaşmış, bir iş bulup kendilerine ve çocuklarına yeni bir hayat kurmuşlar.

Feminist Yöntemlerle Çalışmak

Mor Çatı'da erkek şiddetine karşı mücadele feminist yöntemlere dayalı olarak yürütülüyor. Erkek şiddetinin, toplumda kadınlarla erkekler arasında var olan eşitsizliklerden kaynaklandığı, kadın dayanışmasını güçlendirerek eşitsizliklere karşı mücadele etmenin gerekli olduğu düşüncesi kabul ediliyor.

Mor Çatı'da destek verilirken, kadınlar adına karar verilmiyor

ve kadınlara karar verme sürecinde baskı yapılmıyor, kendi kararları ne olursa olsun destek veriliyor. Kararlarından dolayı kadınlar yargılanmıyor.

Mor Çatı'da kararlar kolektif bir işleyiş sonucu alınıyor ve hiyerarşik mekanizmalar bulunmuyor. Yetki ve sorumluluklar konusunda dönüşümlü bir çalışma uygulanıyor. Böylece bilginin belirli kişilerde yoğunlaşmamasına çalışılıyor. Çalışmalar gönüllülük temelinde sürdürülüyor, ancak gönüllülerden sorumluluklarını kendi belirledikleri sınırlar içinde yerine getirmeleri bekleniyor. Karar alıp uygularken hedefe ulaşma kadar bu süreçlerin nasıl gerçekleştiğine de önem veriliyor. Karar alırken oylama yapılmaksızın tartışmalarda ortak bir sonuca varabilmek hedefleniyor.

Sığınağa Nasıl Başvurulur? İlk Görüşme ve İhtiyaç Tespiti

Mor Çatı'da kadınlarla yapılan sosyal çalışmanın iki ayağı var. Bunlardan biri dayanışma merkezi, diğeri ise sığınak. Sığınak bu sosyal çalışmanın önemli bir parçası olmakla beraber, kadınların ilk başvuru yaptıkları yer dayanışma merkezi. Mor Çatı'nın sığınağının kapasitesi, buraya sığınak için başvuran kadınların çok azının ihtiyacını karşılıyor.

Mor Çatı'ya yaşadıkları şiddet nedeniyle başvuran kadınlarla genellikle önce telefonda görüşülüyor, ardından yapılan yüz yüze görüşmede seçenekler birlikte gözden geçiriliyor. Kadınlar talepleri doğrultusunda sığınağa yönlendirilebilecekleri gibi, dayanışma merkezinden psikolojik, sosyal ve hukuki destek almayı sürdürebiliyorlar.

Eğer Mor Çatı'nın sığınağında yer varsa, dayanışma merkezine başvuran kadınla Mor Çatı'nın sosyal çalışmacıları bir görüşme yapıyor. Bu görüşmede, baş-

Şiddete karşı mücadele bir devlet politikası olarak ele alınmalı. Kadınların yeri geldiğinde can güvenliğini sağlayan sığınakları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'yla belediyeler açmalı ve kadınların ihtiyaçlarına en uygun şekilde işletecek mekanizmaları oluşturmalı. Mor Çatı bu düşünceden hareketle, bu yönde baskı politikası oluşturmak üzerinden çalışmalarını sürdürüyor.

vurucunun istekleri ve ihtiyaçları ile çözüm olabilecek diğer seçenekler de göz önüne alındığında sığınak ihtiyacı söz konusuysa buna göre sığınağa kabulü yapılıyor.

Tüm İllerden Başvuru Mümkün mü?

Sığınağa tüm Türkiye'den başvuru alınıyor. Ancak yüz yüze başvurunun gerektiği bir durum söz konusuysa başvuru bulduğu yerdeki kadın örgütleriyle iletişime geçmesi isteniyor.

Sığınağa Kabul Koşulları

Mor Çatı'nın sığınağına kabul için başvuru kadının ihtiyacının mevcut olması yeterli. Engellilik, psikiyatrik rahatsızlık gibi durumlar sığınağa kabul edilmeme gerekçesi olarak sunulmuyor. Ancak sığınanın donanımı kadının ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaksa alternatif olabilecek seçenekler üzerinde yoğunlaşıyor.

Sığınağa Çocuklar Kabul Ediliyor mu?

Kadınlar sığınağa çocuklarıyla gelmek istiyorsa bunu yapabiliyorlar. Mor Çatı'nın sığınagında yapılan sosyal çalışma, hem çocukları hem de kadınları kapsıyor. Çocuklarda yaş veya cinsiyet ayrımı yapılmıyor.

Sığınakta Yaşam

Mor Çatı kadınları korumaya yönelik değil, kadınların kendisini koruyabilmeyi öğrenmesine yönelik çalışmalar yapıyor. Sığınakta kalan kadınların hepsi için bireysel güvenlik planları oluşturuluyor. Güvenlik planı herhangi bir şiddet mekanizmasıyla karşılaştığında kadının yapması gereken şeyleri içeriyor. Kapıda güvenlik usulünü değil, kolluk kuvvetleriyle (polis, jandarma vd.) sıkı bir çalışma ve elektronik güvenlik sistemlerini tercih ediyor. Bir sorun olduğunda kolluk kuvvetlerinin bir dakika içinde sığınanın kapısında olabileceği bir donanımına sahipler.

Sığınakta dayanışma üzerine kurulu ve kolektif bir yaşam var. Kadınlar günlük hayatın birlikte yaşama kurallarını belirliyorlar ve ortak bir şekilde sığınacı yürütüyorlar. Mor Çatı sığınağa ayrılan bütçeyi sığınakta kalan kadınlara veriyor ve bunun nasıl harcanacağına kadınlar kendileri karar veriyor.

Güçlenme ve Sığınaktan Ayrılma Kararı

Kadınlar, sığınaktan ne zaman ayrılacaklarına birlikte çalıştıkları sosyal çalışmacıyla karar veriyor. Sığınak çalışmasının hedefi, kadının şiddet yaşantısından uzaklaşıp güçlenmesini sağlamak. Sığınaktaki her kadının talebi üzerine, kadınla birlikte ihtiyaçları belirleniyor, bireysel güvenlik planları hazırlanıyor, haftada bir (çocuklu kadınlarla haftada iki) bireysel görüşmeler yapılıyor, iş bulabilmesi ve/veya hukuki mücadelesi için destek veriliyor. Kadınlar burada bir zaman kısıtlaması olmadan ihtiyacı olduğu kadar kalabiliyor, kendilerini yeterince güçlü hissettiklerinde ya da ayrılmak istediklerinde bu çalışmayı sonlandırabiliyor.

Sığınaktan Sonraki Süreç

Sığınaktan ayrıldıktan sonra, ne için ayrılmış olursa olsun dayanışma merkezi ile iletişimini sürdürebileceği bilgisi kadınlarla paylaşılıyor. Çoğunlukla kadınlar sığınak sonrasında dayanışma merkeziyle bağlantısını sürdürüyor.

[Yazıyı hazırlarken sığınak ve dayanışma merkezinin işleyişi ile ilgili sorularımızı yanıtlayan sevgili Açelya Uçan'a teşekkür ederiz.]

Kaynak: www.morcati.org.tr

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/133349-bir-siginmaevi-ornegi-mor-cati>

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/133359-siginmaevlerinde-hayat>

MOR ÇATI'YA ULAŞMAK İÇİN

Adres: Mor Çatı Kadın Sığınacı Vakfı Kâtip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No: 23 D: 7-8 Beyoğlu / İstanbul
Telefon: 0 (212) 292 52 31-32 / Faks: 0 (212) 292 52 33 /
E-Posta: morcati@ttmail.com /
Web sayfası: www.morcati.org.tr

Önemli not: Mor Çatı'ya sadece 10.00-16.00 saatleri arasında ulaşabilirsiniz.

MOR ÇATI'YA BAĞIŞTA BULUNMAK İÇİN

Vakıfbank, Beyoğlu Şubesi

Mor Çatı Kadın Sığınacı Vakfı

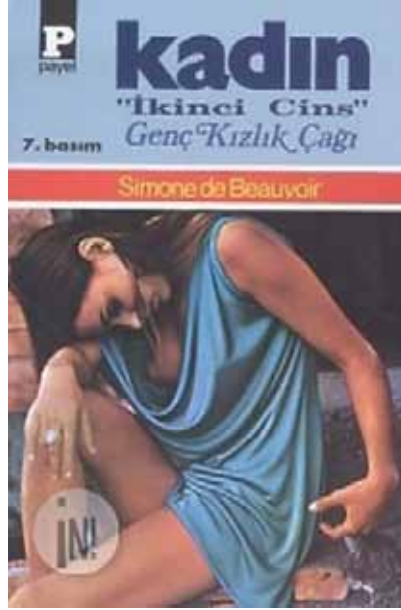
Hesap No (TL): 00158007285291667

IBAN: TR 04 0001 5001 5800 7285 2916 67

Beauvoir Ödülü Tunuslu Kadınlara

Dünya çapında kadın hakları için mücadele eden kişi ve kuruluşlara verilen *Kadınların Özgürlüğü için Simone de Beauvoir Ödülü*'ne bu yıl **Tunuslu Demokrat Kadınlar Derneği** layık görüldü. İlk kez 9 Ocak 2008 tarihinde, modern feminizmin kurucuları arasında görülen ünlü Fransız yazar ve filozof Simone de Beauvoir'ın 100. doğum günü şerefine verilen ödül, daha önce Rusya, Çin, İran, Bangladeş ve Hollanda'da kadın haklarıyla ilgili çalışmalarıyla tanınan altı kişi ve kuruma verilmişti.

Tunuslu Demokrat Kadınlar Derneği, kamuoyunda "Arap Baharı" olarak bilinen devrim dalgasının başladığı Tunus'ta, kadın hakları ve özgürlüklerinin yaygınlaştırılmasında ve protestolar boyunca Tunuslu kadınların örgütlenmesinde oynadığı büyük rol ile ödülü aldı. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin de

üyeyi olduğu **Müslüman Toplumlarında Cinsel ve Bedensel Haklar için Dayanışma Ağı (CSBR)** içinde yer alan dernek, 1989 yılından beri kadına karşı her tür ayrımcılığa son verilmesi, ataerkil yapıların dönüştürülmesi, kadın hakları savunuculuğu ve kadınların sivil ve siyasi hayata katılımı için çalışıyor.

Derneğin dış ilişkiler sorumlusu Fatia Hizem, Tunus'un tarihi bir dönemin eşiğinde olduğu şu günlerde bu ödülü almalarının onları daha çok çalışmaya teşvik ettiğini söylerken, dernek başkanı ve İşçilerin Sol Birliği (LGO) liderlerinden Ahlem Belhadj mücadelelerinin kadın-erkek eşitliği kadar toplumsal adalet ve demokrasi için olduğunu vurguladı.

Simone de Beauvoir'ın 1949'da yazdığı İkinci Cins, ikinci dalga feminizmin başlangıç noktası olarak görülüyor.

Dünya Kadınları İstanbul'da Buluşuyor

Kalkınmada Kadın Hakları Derneği'nin (AWID) 1983'ten beri her üç yılda bir düzenlediği *AWID Uluslararası Kadın Hakları ve Kalkınma Forumu*, 19-22 Nisan 2012 tarihleri arasında İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Bu yıl on ikincisi düzenlenen ve dünyanın dört bir yanından iki binin üzerinde kadın hakları savunucusunun katılacağı forumun ana teması "Kadın Hakları ve Adaleti Geliştirmek İçin Ekonomik Gücü Dönüştürmek" olarak belirlendi.

İçlerinde 35 KİHEP eğitimcisinin de bulunacağı katılımcılar, dört gün boyunca toplumsal cinsiyet eşitliğini merkeze alan tartışma ve atölye çalışmalarına katılacak, küresel ve bölgesel işbirlikleri kurma imkânı bulacak. Ayrıca yerel sanatçı ve üreticiler forum kapsamında el sanatlarını sergileyebilecek. Forumda kadın hakları, uluslararası kalkınma ve sosyal adalet alanında çalışan veya bu konulara ilgi duyan herkes katılabilir.

Kadın hakları konusunda savunuculuk yapan kişi ve kurumların etki alanını genişletmeyi amaçlayan Kalkınmada Kadın Hakları Derneği'nin 140'ı aşkın ülkede binlerce üyesi bulunuyor. Konferans ve eylem çağrısı olarak tanımlanabilecek AWID Forumu, kadın hareketlerinin küresel eylem planları yapmasında büyük rol oynuyor.

Başvurular 18 Nisan'a kadar <http://www.forum.awid.org/forum12/tr/kayit/> adresinden yapılabilir.

2012 Kırsalda Yaşayan Kadınların Yılı

Her yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde dünya çapında bir tema belirleyen Birleşmiş Milletler, bu yıl uluslararası kamuoyunun dikkatini kırsal bölgelerde yaşayan kadınlara çekti. "Kırsalda yaşayan kadınları güçlendir, yoksulluk ve açlığa son ver" sloganıyla duyurulan 2012 Dünya Kadınlar Günü temasının amaçları arasında; kırsal bölgelerde yaşayan kadınların kaynaklara ulaşımını artırmak, karar alma süreçlerindeki rollerini güçlendirmek ve karşılaştıkları ayrımcı uygulamaların önüne geçmek gibi odak noktaları var.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği'nin yaptığı açıklamaya göre kırsal bölgelerde yaşayan kadınlar ve kız çocukları küresel nüfusun dörtte birini oluşturuyor. Yaklaşık yarım milyar kadın tarım işçisi olarak

çalışıyor. Türkiye'de ise Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2011 yılı verilerine göre 7 milyon çalışan kadının 2,8 milyonu tarım alanında çalışıyor. Tarım alanındaki işgücünün neredeyse yarısını oluşturmalarına rağmen bu alandaki kadınların yüzde 96,1'e varan kısmı kayıt dışı çalışıyor. 2 milyon 815 bin kadının yalnızca 111 bini kayıtlı. Bunda kadınların mal edinmesini ve kredilere ulaşımını zorlaştıran ayrımcı yasa ve uygulamaların da büyük payı var.

Birleşmiş Milletler verilerine göre kadınların üretim kaynaklarına eşit ulaşımı, tarım alanındaki verimi artırarak yaklaşık 150 milyon kişinin açlıktan kurtulmasına yardımcı olabilir.

Mor Mizah

/ Piyale Madra

Karikatürünü yayımlamamıza izin veren sevgili Piyale Madra'ya teşekkür ederiz.

Tarihi Soyadı Kararı

1934 tarihli Soyadı Kanunu'na göre kadınlar boşandıktan sonra çocuklarının velayeti kendilerinde kalsa bile, çocuklar babalarının soyadını kullanmaya devam ediyordu. Çünkü Soyadı Kanunu'nda "Soyadı seçme vazifesi ve hakkı evlilik birliğinin reisi olan kocaya aittir. Evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği adı alır" şeklinde cinsiyet ayrımcı bir hüküm yer alıyordu. Buna bağlı olarak velayeti annelerinde olan, anneleriyle birlikte ve onun sorumluluğunda yaşayan çocuklar, anneleriyle farklı soyadı taşıyorlardı. Bu durum, özellikle çocuğu olumsuz etkileyecek durumlara neden olduğu gibi annenin hayatında da birçok soruna yol açıyordu.

Siirt'te eşinden boşanan ve çocuğunun velayet hakkı kendisine verilen bir kadının açtığı dava sayesinde

de bu konu Anayasa Mahkemesi'ne taşındı. Anayasa Mahkemesi, 8 Aralık 2011 tarihli kararıyla Soyadı Kanunu'nun "Evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği adı alır" ifadesini iptal etti. Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği cümle sadece evliliğin feshi ve boşanma durumları ile ilgili, babanın ölmesi ve benzeri başka durumları kapsamıyor. Bu karar sayesinde artık evliliğin feshi veya boşanma durumlarında çocuğun velayeti annesine veriliyorsa anne çocuğunun soyadına karar verebilecek, çocuğuyla aynı soyadını taşıyabilecek. Aynı zamanda, daha önce boşanmış veya evliliğin feshi yoluna gitmiş kadınlar da şu an velayetleri altındaki çocuklarının soyadını değiştirmek için dava açabilecekler.

Kaynak: Bianet (14.11.2011)

Yeni Akit'ten Kaos GL'ye Tazminat

Yargıtay, Yeni Akit/Vakit gazetesini **Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği**'ne (Kaos GL) tazminat ödemeye mahkûm etti. Gazete, TBMM İnsan Hakları Komisyonu eski Başkanı Zafer Üskül'ün, Kaos GL tarafından 2008 Mayıs ayında düzenlenen 3. Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'ya katılmasına ilişkin haberi "Üskül'ün tercihi sapıklardan yana!" başlığıyla yayımlamış, ayrıca "Dönmelere teminat veren bir AK Partili" başlıklı bir de köşe yazısına yer vermişti. KAOS GL tarafından haberden ötürü gazeteye karşı tazminat davası açılmış, köşe yazısını kaleme alan Serdar Arseven hakkında da hakaret nedeniyle ceza davası açılması istemiyle Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyuru-

sunda bulunulmuştu. Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi haberi, Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi de Arseven'in yazısını "eleştiri sınırları içinde" görerek davaları reddetmişti. Kararların temyiz incelemesi sonrasında Yargıtay, iki mahkemenin de verdiği kararı bozdu. Bunun üzerine yerel mahkeme gazeteyi 4 bin TL tazminata, köşe yazısı nedeniyle de

Arseven'i 2 bin TL tazminata mahkûm etti. Yargıtay, haber verme ve eleştiri yapma sınırlarının aşıldığına ve sarf edilen sözlerin Kaos GL'nin kişilik haklarına saldırı niteliği taşıdığına karar verdi.

Kaynak: Bianet (09.01.2012), Kaos GL (09.01.2012)

İlk kez Mayıs 2006'da gerçekleşen Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'nın bu yıl yedincisi yapılıyor. (Fotoğraf: Kaos GL)

Neden Kadınlar için Hukuk Köşesi?

Açık ve sade olması gereken hukuk dili ne yazık ki anlaşılması en güç mesleki dillerden biridir. Günlük dilde kullanılmayan sözcüklerle, uzun ve karmaşık cümlelerle doludur. Hukuk eğitimi almamış çoğu kişi için anlaşılması zordur.

Bu durum, yasaları ve yasalarla düzenlenmiş haklarımızı öğrenmemiz önündeki en büyük engeldir. Oysa haklarımızı bilmek hayatlarımızı değiştirebilir. Ancak bilirsek talep edebilir ve sahip çıkabiliriz.

Bir kadının yasal haklarını bilmesi, kendi hayatı hakkında söz sahibi olmasını kolaylaştırır. Örneğin; şiddet gören ama haklarını bilen bir kadın, savunmasız ve çaresiz hissetmez. Kendisine uygulanan şiddetin suç olduğunu bilir. Şiddetten korunmak, şiddeti sonlandırmak ve şiddet uygulayanın cezalandırılmasını sağlamak için yasal olarak neler yapması gerektiğini bilmek kadını güçlendirir. Ne yapacağını bilmediğinden korkup sessiz kalmaya mahkûm olmaz, bunun yerine yetkililere başvurur, çeşitli önlemler alınmasını talep eder.

İşte bu sebeple, kadınların kendilerini daha güçlü hissetmesine katkı sağlayabilmek için bu sayıdan itibaren *Mor Bülten*'in Hukuk Köşesi'nde haklarımızı ve haklarımızı elde etmek için kullanabileceğimiz yasal yolları sade bir dilde aktarmaya çalışacağız. İlk konu olarak da evliliği ele alıyoruz.

Evlilik Bir Zorunluluk Değil Tercihtir

Evlilik yasalarda iki tarafın da isteğiyle gerçekleşen bir yaşam birliği olarak tanımlanır. Yani kadınlar evlenmeyi ya da evlenmemeyi seçebilir, bu bir tercih meselesidir. Evlenmeyi seçen ve isteyen kadınların hakları Medeni Kanun'la düzenlenir. Medeni Kanun'da nişanlılık, evlenme yaşı, evlenme koşulları, evlenmede kadının rızası, resmi nikâh, mal rejimleri gibi kadınları doğrudan ilgilendiren pek çok düzenleme vardır.

Hiçbir Kadın Nişanlandığı için Evliliğe Zorlanamaz

Nişanlanma evlenme vaadidir, ama nişanlandınız diye kimse sizi evlenmeye zorlayamaz. Nişanlılık sırasında pekâlâ evlenmekten vazgeçebilirsiniz. Yasalara göre, kadınlar istedikleri erkekle evlenme hakkına sahiptir.

Zorla Evlendirmeye Karşı Ne Yapabiliriz?

Bir kadın istemeden, zorla evlendirilemez veya istemediği biriyle evlenmeye zorlanamaz. Eğer istemiyorsanız, evlenme töreni sırasında bile nikâh memuru evlenmeyi isteyip istemediğinizi sorunca "Hayır" diyebilirsiniz.

Evlenmek istemediğinizi söylediniz, ama yine de sizi zorla evlendirmeye çalışanlar var diyelim. Bu durumda karakol, jandarma ya da savcılıktan yardım talep edebilirsiniz. Siz başvuramıyorsanız yerinize bir tanıdığınız da (komşunuz, öğretmeniniz, mahalle muhtarı gibi) başvuruda bulunabilir. İstemediğiniz evlilik öncesinde karakola veya savcılığa ulaşamadıysanız ve karşı çıkmanıza rağmen korkutularak, tehdit edilerek evlendirildiyse mahkemeye başvurabilirsiniz. Mahkemedен zorla gerçekleştirilen evliliğinizin iptal edilip geçersiz sayılmasını talep edebilirsiniz. Evliliğinizi iptal ettirmek istiyorsanız, zorla evlendirildikten sonra beş yıl içerisinde dava açmanız gerekir.

Evlilikle ilgili yasal haklarımızı anlatmaya gelecek sayıda devam edeceğiz.

Haklarınızın ihlal edildiğini düşünüyorsanız, Kadınlara Hukuki Destek Merkezi'nin (KAHDEM) internet sitesinde kimliğinizi gizleyerek sorularınızı paylaşabilirsiniz:

http://www.turkhukuk sitesi.com/kadin_haklari.php

HAKLARIMI ÖĞRENMEK VE DANIŞMAK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI BİRİMLER

İl ve İlçe Müdürlükleri'ne başvurarak en yakın Toplum Merkezleri, Aile Danışma Merkezleri, Sığınaklar hakkında bilgi alabiliriz.

ALO 183 ŞİDDET HATTI

Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı

BARO ADLI YARDIM SERVİSLERİ

Pek çok ilde Baro bünyesinde Kadın Hakları ile ilgili birimler bulunmaktadır. Bulduğumuz ilde Baro'ya başvurarak ilgili birimlere ulaşabilir, hukuki yardım talebinde bulunabiliriz.

ADANA KADIN DANIŞMA MERKEZİ VE SİĞİNMA EVİ DERNEĞİ (AKDAM)

Çevreyolu Mimar Sinan Kültür Kompleksi Altı Pink karşıtı Adana Tel: 0 (322) 453 53 50
E-posta: akdam_adana@mynet.com / info@akdam.org.tr

ANKARA BAROSU ALO GELİNCİK HATTI

Tel: 0 (312) 444 43 06

ANKARA KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Mithatpaşa Cad. No:10/11 Sıhhiye Ankara
Tel: 0 (312) 430 40 05 – 0 (312) 432 07 82
E-posta: kadindv@yahoo.com.tr

ANTALYA KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA MERKEZİ

Şarmpol Cad. 106. Sok. Sezer Apt. No:2/4 Antalya
Tel: 0 (242) 248 07 66

ANTALYA YEREL GÜNDEM 21 KADIN MECLİSİ

Konyaaltı Cad. Atatürk Parkı içi No:55 Antalya
Tel: 0 (242) 243 69 92

BAĞLAR BELEDİYESİ KARDELEN KADIN EVİ

Kardelen Kadın Araştırma ve Politika Merkezi Mevlana Halit Mah. Hat Boyu Cad. 462 Sok. Örde Gök Apt. No:1 Bağlar Diyarbakır Tel: 0 (412) 236 39 11
E-adres: <http://kardelen.baglar.bel.tr>

BAĞLAR KADIN KOOPERATİFİ

Hat boyu cad. Mevlana Halit Mah. 415. Sok. Hat Boyu Apt. Kat:2 No:6 Diyarbakır Tel: 0 (412) 234 26 47
E-posta: amedyeliz@hotmail.com, baglarkadin@hotmail.com

CEREN KADIN DERNEĞİ

Peyas Mah. Fırat Bulvarı Ekin Parkı İçi Kayapınar Diyarbakır Tel: 0 (412) 251 10 81
E-posta: cerenkadin@hotmail.com

CİZRE BELEDİYESİ SİTTİ YA ZİN KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Nusaybin Cad. İpekyolu Ap. Kat:3 No:5/6 Cizre Şırnak
Tel: 0 (486) 616 14 67

ÇANAKKALE KADIN DANIŞMA MERKEZİ (ELDER)

Cevatpaşa Mah. Celal Atik Sok. Kent Apt. 1/2 Çanakkale
Tel: 0 (286) 217 06 03 E-posta: elder17@mynet.com

ÇANKIRI KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

Belediye Cad. Düvenciler Sok. Zafer İş Hanı 4.Kat No:411 Çankırı E-posta: iletisim@kandindayanism.org

ÇINAR BELEDİYESİ JİNWAR KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Gazi Mah. Atatürk Bulvarı Çınar Belediyesi Hizmet Binası Kat:3 Çınar Diyarbakır Tel: 0 (533) 698 67 73

DİYARBAKIR KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (DİKASUM)

İstasyon Cad. Sümerpark Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Diyarbakır Tel: 0 (412) 226 22 98 Dahili: 147 E-posta: dikasum@hotmail.com

DİYARBAKIR SELİS KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Kurt İsmail Paşa 7. Sok. Orkide Apt. 1/3 Diyarbakır
Tel: 0 (412) 224 77 28 E-posta: seliskadin@mynet.com

EPİDEM KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Şehitlik Mah.Yaradanakul cad. Eski Köy Hizmetleri Lojmanları Yenşehir Diyarbakır Tel: 0 (412) 226 60 02
E-Posta: epidem@mynet.com

HÜRRİYET AİLE İÇİ ŞİDDET KAMPANYASI-ACİL YARDIM HATTI

Tel: 0 (212) 656 96 96

İSTANBUL BAROSU ADLİ YARDIM BÜROSU

Tel: 0 (212) 251 63 25 Dahili: 148/163

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (216) 542 52 00

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (212) 411 07 77 / Beyaz Masa

İSTANBUL MOR ÇATI KADIN SİĞİNAĞI VAKFI

Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No:23 D:7-8 Beyoğlu İstanbul Tel: 0 (212) 292 52 31 – 0 (212) 292 52 32 E-posta: morcati@ttnet.net.tr, info@morcati.org.tr

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ

SOSYAL PEDIATRİ BİLİM DALI ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ TANI TEDAVİ ve ÖNLEME KOMİSYONU
Millet Cad. Çapa 34093 İstanbul Tel: 0 (212) 414 20 00

İZMİR ALİAĞA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 616 19 80 Dahili: 191

İZMİR BAROSU KADIN KOMİSYONU

1456 Sokak Barohan No:16/ 6 Alsancak T
el: 0 (232) 463 00 14

İZMİR BORNOVA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

454 Sk. No:29 Çamdibi İzmir Tel: 0 (232) 461 47 94

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA

MERKEZİ VE KADIN SİĞİNMA ARA İSTASYONU
Sosyal Projeler Merkezi-Kültürpark Lozan Kapısı Girişi
No:50 İzmir Tel: 0 (232) 445 56 17

İZMİR KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

865 Sok. No:19 Kat: 4/403 Remzi Güngör İşhanı
Kemeraltı İzmir Tel: 0 (232) 482 10 77

İZMİR KARŞIYAKA KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 330 58 18

İZMİR KONAK BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Konak Doğumevi Arkası Arap Fırını Sok. İzmir
Tel: 0 (232) 425 35 01

KADIN DAYANIŞMA VE DESTEKLEME DERNEĞİ

H. Kahya Mah. Y. Selim Cad. A. Şiş Apt. No: 7/E Kırıkkale
E-posta: kddd_tr@hotmail.com

KADIN MERKEZİ (KAMER)

Aliemiri 3. Sk. Es-Şal Apt. Zemin Kat 1/1 Yenşehir
Diyarbakır Tel: 0 (412) 228 10 53
E-posta: d.kamer@superonline.com

KADININ İNSAN HAKLARI-YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437
İstanbul Tel: 0 (212) 251 00 29
E-posta: newways@wwhr.org
E-adres: www.kadinininsanhaklari.org

KADINLARA HUKUKİ DESTEK MERKEZİ DERNEĞİ (KAHDEM)

Kuşdili Cad. Efes İş Merkezi 12/D:195/2 Kadıköy İstanbul
E-adres: www.kahdem.org.tr
E-posta: kahdem@gmail.com
KAHDEM ile yalnızca internet üzerinden yukarıdaki e-posta adresi ve web sitesi aracılığıyla iletişim kurulabilir.

KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Atatürk Bulvarı Merkez İşhanı No:5/77 Nevşehir
Tel: 0 (384) 212 34 51
E-posta: kapadokyakadin@hotmail.com

KIRIKKALE KADIN PLATFORMU DERNEĞİ

Kızılkanat İş Merkezi Kat:1 No:175 (71100) Kırıkkale
E-posta: kap-der@hotmail.com

MERSİN BAĞIMSIZ KADIN DERNEĞİ

KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Mesudiye Mah. Cemal Paşa Cad. No:110 Kat 2/3 (Köksel Süt karşıtı) Mersin Tel: 0 (324) 337 20 21 Tel/Faks: 0 (324) 336 50 92 E-posta: bkdmersin@yahoo.com

MUŞ KADIN DERNEĞİ

İstasyon Cad. Zirve Dersanesi Altı Kat:1 Merkez Muş
Tel: 0 (436) 212 56 66
E-posta: mukaddermus@hotmail.com

NİLÜFER BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Fethiye Mah. Fethiye Meydanı No:2 Nilüfer Kent Konseyi Hizmet Binası Nilüfer Bursa Tel: 0 (224) 452 82 13-14

NUSAYBIN BELEDİYESİ GÜLSİLAV KADIN EVİ

Devrim Mah. Değirmen Sok. Alman Köprüsü Yanı No:44 Nusaybin Mardin Tel: 0 (482) 415 73 21

SİLOPI BELEDİYESİ VİYAN KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Yenişehir Mah. Demirler Cad. 7. Sok. No:40 Şırnak
Tel: 0 (486) 518 50 51

TUNCELİ BELEDİYESİ DERSİM KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tunceli Belediye Başkanlığı Tunceli Tel: 0 (428) 212 12 93

UÇAN SÜPÜRGE KADIN İLETİŞİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Büyükelçi Sokağı No: 20/ 4 Kavaklıdere Ankara
Tel: 0 (312) 427 00 20 E-posta: info@ucansupurge.org
E-adres: <http://www.ucansupurge.org>

URFA YAŞAMEVİ KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Bahçelievler Mah. 8. Sok. Yılca Apt. Kat:2 No:5 Urfa
Tel: 0 (414) 315 17 25

VAN KADIN DERNEĞİ (VAKAD)

Vali Mithat Bey Mah. Hastane Bulvarı Mehmet Baran İş Merk. Kat:4 No:15 Van
Tel: 0 (432) 214 45 87 - 0 (541) 711 06 65
Faks: 0 (432) 214 90 15
E-adres: www.vakad.org.tr
E-posta: kadindernegi@gmail.com, vankadindernegi@hotmail.com

VAN BELEDİYESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (VAKASUM)

Tel: 0 (432) 216 57 93

VAN BOSTANIÇI KADIN KOOPERATİFİ-MAYA KADIN

DANIŞMA MERKEZİ
Tel: 0 (432) 213 29 85

ZİLAN KADIN DANIŞMANLIK DERNEĞİ

İsmetpaşa Mah. Millet Çeşmesi Yanı Selya İnşaa Üstü
No:2 Kat:2 Merkez Şırnak Tel: 0 (486) 216 10 30